

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Waldkindergarten Feldsted 2023

Deutscher Kindergarten
WALDKINDERGARTEN FELDSTED 0-6 JAHRE

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

- Überprüfung der Wochenstruktur und feste Etablierung von täglichen Routinen
  - Ablauf am Morgen von 06:30 h bis 09:00 h und strukturierter Beginn des pädagogischen Programms (Krippe und KiGa getrennt)
  - Gestaltung eines neuen Tagesablaufs in der Krippe mit wiederkehrenden Ritualen
  - Fokus auf das Lehrplanthema: Natur und Naturphänomene
  - Fokus auf das Lernplanthema: Ganzheitliche, persönliche Entwicklung
  - Raumkonzept / wie nutzen wir die Nebenräume / wie gestalten wir den großen Raum im Zentrum des Kindergartens
  - Förderung der Selbständigkeit in Krippe und Kindergarten
  - Partizipation in Krippe und Kindergarten
  - Umgang mit Kindern (und deren Eltern) in gefährdeten Positionen
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Wir evaluieren im Alltag sowohl das direkte Geschehen und durchgeführte Angebote durch anschließende, kurze Auswertungsgespräche, als auch gezielt und ausführlich in Personalsitzungen. Das Team hat die Möglichkeit zu zweit in der 14-tägigen Gruppenbesprechung zu evaluieren, bei Bedarf nimmt die Abteilungsleitung teil. Alle Mitarbeiter*innen evaluieren zudem in der wöchentlichen Vorbereitungszeit.

Wir nutzen zudem gezielt die Rückmeldungen von Langzeit-Praktikant*innen, um unser pädagogisches Vorgehen zu hinterfragen und ggf. zu überdenken. Wir sind immer offen für Fragen und Rückmeldungen der Eltern, von neuen Mitarbeiter*innen und/oder Externen, wie z.B. PPR.

Wir arbeiten im Team mit direktem Feedback und holen dies auch gezielt beieinander ein. Zur Einschätzung und Bewertung von Situationen nutzen wir Skalierungsfragen und visuelles Material zur Selbsteinschätzung, wie Bildkarten oder den „Hoberman-Ball“.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

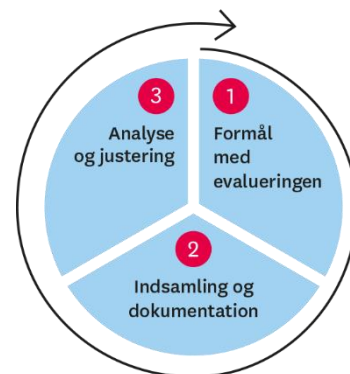
Wir haben uns mit der konkreten Umsetzung des Lehrplans im Alltag auseinander gesetzt und für einen Zeitraum von 3-4 Monaten setzen wir einen Fokus auf ein Lehrplanthema, welches wir dann mit anderen Themen verzahnen. Die Fokussierung dient einem roten Faden für die Planung von pädagogischen Angeboten und Projekten und der dazu gehörenden Zielsetzung. Selbstverständlich wird in diesen Phasen an allen Themen gearbeitet, sowohl geplant, als auch anlassbezogen, wenn wir die Bedarfe erkennen. Alle Lehrplansthemen sind im Alltag miteinander verbunden und das Lernen geschieht durch den ganzen Tag.

Durch viele personelle Wechsel arbeiten wir immer wieder intensiv mit dem Lehrplan, besonders in Personalsitzungen und Gruppenbesprechungen.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Wir haben evaluiert, um für uns folgende Fragen zu beantworten:

- Erreichen wir unsere gesteckten Ziele, wenn wir etwas anbieten?
- Nutzen die Kinder die von uns initiierten Angebote?
- Gehen die Kinder am Ende des Tages zufrieden nach Hause?
- Wie steht es um die Gemeinschaft im Waldkindergarten?
- Wie nehmen die Eltern unsere Arbeit wahr?
- Nutzen wir die vorhandenen Ressourcen (Raum, Zeit, Personal, Kompetenzen) optimal?
- Arbeiten wir effizient?
- Haben die Kinder Erfolgserlebnisse?
- Haben wir Erfolgserlebnisse?

Als Herausforderungen im Evaluierungsprozess begegneten uns unterschiedliche Ansprüche an die Arbeit innerhalb des Teams, sowie unterschiedliche Sichtweisen zu pädagogischen Methoden. Die vielen Personalwechsel waren und sind eine große Herausforderung. Die Corona-Pandemie hatte den schönen Nebeneffekt, dass wir jetzt noch mehr mit Wald- und Naturpädagogik arbeiten, was unserem Anspruch als Waldkindergarten zugutekommt.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

- Fotos
- Erstellung von Wochenrückblicken
- Notizen/Protokoll in der Personalsitzung, Vorbereitungszeiten und Gruppenbesprechungen
- Zeichnungen der Kinder
- Kinderinterviews (immer wieder zu verschiedenen Themen und Anlässen)

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Unser Bewusstsein für die Wichtigkeit einer verlässlichen Struktur wurde gestärkt. Wir wurden erneut dafür sensibilisiert, wie wichtig ein klarer, für die Kinder transparenter Ablauf ist. Dafür war es notwendig, dass wir uns zunächst als Team sortieren und disziplinieren, diesen Ablauf einzuhalten und am Ball zu bleiben. Wir mussten lernen, dass es wichtig ist, immer wieder neu zu justieren und sich gegenseitig zu erinnern, da sich immer wieder Abweichungen vom geplanten Ablauf einschließen. Wir haben erfahren, dass diese Sicherheit für die Kinder viel Ruhe in den Kindergarten bringt und die Kinder ausgeglichener sind, wenn ein klarer Rahmen abgesteckt wird. Die Fokussierung auf Themen hat dabei geholfen, zielgerichteter zu arbeiten.

Ein wichtiger Lernprozess für alle war (und ist), dass trotz guter Planung die Flexibilität und Möglichkeit der Anpassung an die tagtäglichen Gegebenheiten unabdingbar sind.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

- Der Ablauf am Morgen wurde durch die Anpassung des Arbeitsplanes optimiert und um 09:00 Uhr starten sicher die pädagogischen Angebote in der Krippe und im KiGa. Die Wochenstruktur, insbesondere in der Krippe, wird stetig angepasst und klar definiert.
- Der feste Waldtag, inklusive Einnahme der Mahlzeiten draußen (nicht für die Krippe und je nach Witterung), wurde an verschiedenen Wochentagen getestet, sodass er sich nun fest am Mittwoch etabliert hat.
- Wir haben mehrere Male umgeräumt und verschiedene Positionen der Esstische ausprobiert, um hier die räumlichen Möglichkeiten optimal auszunutzen. Um die Essenssituationen zu entzerren, wurden die Sitzordnungen angepasst und die Krippe hat den Raum gewechselt, um störungsfreier zu essen.
- Die Nebenräume haben wechselnde Schwerpunkte und werden gezielter genutzt, um das Geschehen in der Großgruppe zu entzerren.

- Die Krippenkinder werden größtmöglich in Entscheidungen einbezogen, insbesondere beim Essen und können/dürfen mehr experimentieren. Wir arbeiten auch bei den Kleinsten mit einem hohen Maß an Partizipation und fördern die Selbstbestimmung.
- Im Umgang mit Kindern in herausfordernden und gefährdeten Positionen wurde im Rahmen von Netzwerkarbeit (Familienberatung, PPR, schulpsychologischer Dienst) ein adäquates Vorgehen erarbeitet.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Die Elternvertretung wird in den Sitzungen, die ca. alle 6 Wochen (online) stattfinden, auf den aktuellen Stand bezüglich der Arbeit gebracht. Sie können an dieser Stelle Rückmeldungen geben und Anregungen und/oder Wünsche formulieren. Eine gezielte Evaluierung darüber hinaus hat mit der Elternvertretung noch nicht stattgefunden. Die Elternschaft wird durch die tägliche Kommunikation, die Wochenrückblicke und Monatsbriefe, sowie an thematischen Elternabenden über die Arbeit mit dem Lehrplan informiert und kann sich beteiligen.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

- Fokussierung auf die Lernplanthemen Soziale Entwicklung (mit Fri for Mobberi) und Kommunikation und Sprache in der Kindergartengruppe.
- Fokussierung auf die Lehrplansthemen Kommunikation und Sprache und Körper, Sinne & Bewegung in der Krippe.
- Erneut: Partizipation und Förderung der Selbständigkeit in der Krippe.
- Erneut: Arbeit mit Kindern in herausfordernden und gefährdeten Positionen .
- Immer: Optimierung des Ablaufs und Anpassung an die aktuellen Gegebenheiten und Bedürfnisse.
- Stärker werden in der Durchführung von Routinesituationen im ganzen Kindergarten.
- Systematische Evaluierung im Team inklusive besserer Dokumentation dessen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

- Mehr schriftliche Dokumentation ansammeln, um diese bei der nächsten Evaluation nutzen zu können.
  - Regelmäßigere Struktur schaffen zur Evaluation im gesamten Team, aber auch einzeln (z.B. durch die häufigere Nutzung von entsprechenden Auswertungsbögen).
  - Mehr Einbeziehung der Eltern.
  - Evtl. zusätzliche zeitliche Ressource im Rahmen einer außerordentlichen Personalsitzung bereitstellen, um eine gut strukturierte Evaluierung mit dem Team durchzuführen.
-